

Gestaltningsbeskrivning

Naturum är placerat i den stadsnära våtmarken vid Helge å. Denna remsa av det ursprungliga öppna slättlandskapet är sinnebilden för hela Vattenriket. Här, mitt ute i våtmarken men samtidigt på tröskeln till staden ligger naturum. För Kristianstad har vattnet länge snarare varit ett hot än en tillgång men med de planerade vallarna längs Helge å skulle översvämningsrisken snart vara ett minne blott. Som Kristianstads nya promenadmål, ett vår tids belvedere, fyllt av upplevelser och innehåll, kan naturum ge vattenriket en plats i kristianstadsbornas hjärtan.

BROAR TILL VATTENRIKET

Över broar når man det. En bro från staden, den andra från de mer högbelägna Härlövs ängar. Dessa båda broar kommer från varsitt håll och där de möts böjer de av mot varandra, stannar upp och transformeras. Bron från Härlövs ängar blir till en byggnad som strävar uppåt och slutar i en högt belägen utsiktspunkt. Bron från Kristianstad ligger lägre, sänker sig mot marken och skapar en skyddad försänkning som skärmas av byggnaden. Man kan likna den lägre bron med sin långsträckta horisontallitet vid det flacka landskapet, vattnet och marken. Den högre bron/ byggnaden blir då landskapets vegetation som strävar uppåt – gräset, buskarna och vassen. Försänkningen vid änden av bron blir till ett rede – ett rede gömt i vassen.

FRÅN KRISTIANSTAD

Bron går i en båge över ån från landfästet vid Tivoliparken. Därefter sänker den sig ned till en nivå närmare marken. Det är tillräckligt för att man inte längre ska kunna se över brokrönet tillbaka på staden som man lämnat bakom sig. Omkring tilltar vegetationen som är så hög att den också skär av sikten till staden. Fåglarnas sång och insekternas surrande fullbordar upplevelsen. Vi har kommit till Vattenriket.

I SIKTLINJEN

Naturumsbyggnaden startar lågt i väster, växer gradvis och avslutas som en hög spets där den möter bron från Kristianstad. Här skjuter takterrassen dramatiskt ut och bildar blickfång mitt i siktlinjen från staden. Den lockar stadsborna till upptäcksfärd. Materialet är grånat trä, väderbitet som ängsladan. Byggnadens brädor står lodrätt – liksom vassen.

BERÄTTANDE

Vid brofästena startar utställningen. Den historia som berättas längs med bron kommer att handla om Helge å genom årtusendena, vattnets rekordhöjder, om vad fåglarna i sjön och fiskarna i ån heter, hur långa bropålarne är osv. Med jämna mellanrum dyker det upp delar av historien på tavlor integrerade i brons räcken. Det finns också sittplatser längs med vägen där man kan vila eller sitta och betrakta landskapet.

REDET

Väl framme vid naturum sänks tempot då bron kröker och delar sig. Förbipasserande cyklister blir här tvungna att bromsa in för att passera genom de lätta knäck som uppstår då den ena bron övergår i den andra. Gående presenteras för olika möjliga

vägval. Att passera igenom, att gå på spänger ut i landskapet, att gå inomhus, eller att gå ned och sätta sig i lä och njuta av solen. En spirallik rörelse för oss ner mot redets botten, där växtligheten kan beskådas på nära håll. Detta uterum är ett pauserum för besökare till naturum och förbipasserande. Här kan man stanna upp, vila, reflektera och lära! Guider talar här lätt till en grupp eller en skolklass. Den lilla plätten strandäng som utgör redets botten ska vara ett Vattenrike i miniatyr där man kan se och lära om de mest utbredda växterna, fåglarna och krypen. Vattnets skiftande nivåer uppfattas när den lägsta avsatsen står under vatten eller så kan man avläsa olika höjder över havet som markeras på de sluttande ramperna. Här kan naturskolan hålla sin första lektion.

UTSIKTEN

Redets motpol är utsiktsplatsen. Vid ankomsten til naturum från Härlövs ängar delar sig bron. Huvudfåran leder till byggnadens entré medan en smalare utlöpare sträcker sig uppåt i en ramp som sveper runt om naturums sydsida och når utsiktsplatsen på byggnadens tak. På vägen dit upp kan man under hela vandringen njuta av vattenspegelns fågelliv och södersolens värme. Samtidigt stör man inte fåglarna då man dels är på hög höjd och dels befinner sig bakom en skärm av trälameller. Väl uppe möter man den milsvida utsikten över Vattenriket. I ljudkikare framträder ytterligare djurlivets och landskapets prakt.Utsiktsplatsen kan naturligtvis också nås inifrån byggnaden samt via hiss.

BYGGNADEN

Byggnaden har en långsträckt böjd form som skärmar vattenspegelns fågelliv från entréplatsen, skapar lä och ett skyddat hörn för kaféets uteservering där man kan njuta eftermiddagssolen. Nordfasaden är relativt sluten med några få väl valda fönsteröppningar och en tydligt markerad entré. Inne i byggnaden presenteras man för en storslagen utsikt över fågelsjön. Taket bärs upp av slanka ramar som orienterade tvärs igenom byggnaden skapar en solfjäderform. Utanför den glasade fasaden står ett gles skärm av träskivor som tar upp samma solfjäderform. Dessa understryker riktningen genom byggnaden och raffinerar utsikten. Beroende på betraktarens placering är någon del av fasaden alltid helt öppen och andra delvis eller helt slutna. Man inbjuds därför till att röra sig längs med den stora svepande fasaden för att uppleva olika delar av det samlade panoramat. Samtidigt stängs ljuset aldrig ute utan silas och reflekteras av fasaden och vattnet. Utställningsrummets volym följer det sluttande taket.

UTSTÄLLNINGEN

Byggnadens inneboende vandring längs med sydfasaden tas upp i utställningens organisering. Ute vid fasaden introduceras utställningens olika teman. Vill man fördjupa sig följer man temat in mot solfjäderns centrum.

ENTRÉN

Direkt innanför entrén möter man receptionen. Det är lätt att orientera sig och hitta vidare till café, trappa/ hiss, hörsal och naturskola.

CAFÉ

Cafét ligger i blickfånget när man kommer längs bron från Kristianstad. Cafét har en egen utgång till den intima entréplatsen och kan avskiljas från utställningrummet vid behov. Den kan också expandera in i entrérummet vid särskilda arrangemang.

LEKTIONSSAL

Lektionssalen nås lätt från utställningen och är sammankopplad med naturskolan för bästa samordning. Naturskola och lektionssal kan även stängas av och användas oberoende av utställningen med egen ingång och kapprum. Sydfasaden bjuder på en storslagen utsikt när salen inte är mörklagd.

KONTORSLOKALER

Trappan leder upp till andra våningenens kontorslokaler. Här finns ett tiotal cellkontor mötesrum och en flexibel central yta. Om cellkontoren slås samman till större öppna rum kan fler arbetsplatser åstadkommas.

Systemhandling sammanfattning

Det överordnade syftet med systemhandlingen är att ta fram en detaljerad kalkylunderlag för naturum Kristianstads Vattenrike. Kalkylen och systemhandlingen bildar tillsammans underlag för ett eventuellt politiskt beslut om att genomföra projektet.

I systemhandlingen detaljeras tävlingsförslagets ingående delar i ritningar och beskrivningar uppdelade i olika tekniska discipliner.

Beställare:
Kristianstads Kommun
Kommunledningskontoret
Mark- och exploatering

Följande konsulter har deltagit i arbetet:

Arkitekt och generalkonsult (A)	White Arkitekter AB, Malmö
Konstruktör, bro (K1)	NIRAS A/S
Konstruktör, hus (K2)	Structor Malmö AB
VVS-konsult (V)	CLC Installationsconsult AB
Elkonsult (E)	Grontmij el och teleteknik AB
Landskapsarkitekt (L)	White Arkitekter AB, Malmö
Akustikkonsult (Ak)	Akustikgruppen i Malmö
Brandkonsult (B)	CLC Installationsconsult AB
Miljö	White Arkitekter AB, Göteborg
Kalkyl bygg	White Arkitekter AB, Göteborg

I systemhandlingen fastställs byggnadsdelarnas tekniska standard i dialog med beställaren. Val av installationssystem, konstruktionsprinciper, material- och ytskiktsyper ect. finns redovisade i handlingarna. Dessa systemval ligger till grund för den senare detaljprojekteringen i bygghandlingsskedet. Nedan följer ett kortfattad sammanfattning av dessa systemval.

(K1)BRO

På grund av mycket svåra geotekniska förhållanden utformas bron med spännvidder på mellan 30 och 40 m för att minimera antalet grundläggningspunkter. Pålar slås ned till fast botten och sammanbinds strax under mark i betongfundament. På varje fundament står en stålpelare som bär brokonstruktionen av stålfackverk. På fackverksbalken monteras beläggning av grova plank med sågade spår som halkskydd. Stålkonstruktionerna målas medan träet är obehandlat och grånar med tiden. Brons räcken sammansätts av en kombination av trä, stål och tunna rostfria wirenät. Längs bron finns bänkar och informationstavlor.

Bron öster om naturum är dimensionerad för gång och cykeltrafik medan bron väster om naturum kan klara tyngre transporter häribland trafik med brandbil. Vid Helge å har bron en fri höjd på +3,00 m.

Vid dimensionering av bron har hänsyn tagits till belastningar vid översvämning och klimatförändringar.

Övriga brokonstruktioner beskrivna i systemhandlingen är den fasta båtbyggan vid tivoliparken samt en flytande spång och gömsle vid fågelsjön.

(A, K2)HUS

Byggnaden uppförs på en stålkonstruktion som utförs enligt samma principer som för grundläggningen av bron.

Byggnadens bärande konstruktioner utgörs av pelare och balkar av trä (kerto) med kompletteringar av stål. Ytterväggar är beklädda med stående spåntad träpanel. Fönster är trä/aluminium och fasadpartier av aluminium. Taket är täckt av takpapp.

Utvändigt de glasade söder- och österfasaderna finns stående lameller av trä. Dessa fungerar som fast solavskärmning. För att ge en effektiv avskärmning kompletteras sydfasadens övre del med vridbara lameller som sluts automatiskt vid övertemperaturer i byggnaden.

Bottenplanets publika delar har en samlad materialhållning som utgörs av synliga obehandlade pelare och balkar av trä, tak av vitmålade träullsskivor och golvbeläggning av mellangrått gummi. Väggar är generellt vitmålade med fält av björkplywood.

På land finns en mindre förrådsbyggnad samt ett skärmtak för naturskolan. Kostnadsbedömning har gjorts på utställning, inredning och utrustning samt cafékök

(V)

Naturum försörjs med värme från en fjärrvärmeledning under bron från tivoliparken. Värmen förs ut i byggnaden i ett vattenburet system med radiatorer, konvektorer och takstrips.

Byggnaden ventileras med mekanisk till och frånluft med värmeväxling.

Avloppsvatten pumpas in till det kommunala avloppsnätet i rör under bron.

(E)

Byggnaden försörjs med el, tele, data från tivoliparken.

Bron belyses med energieffektiv LED teknik.

Solceller har inarbetas som en del av takterrassens skärmtak. Mängden solceller kan anpassas till projektekonomi och möjligheterna för att få bidrag.

(L)

Efter byggskedet återskapas våtmarken till ursprungligt skick. Särkild omsorg läggs vid återskapandet av marken i Redet.

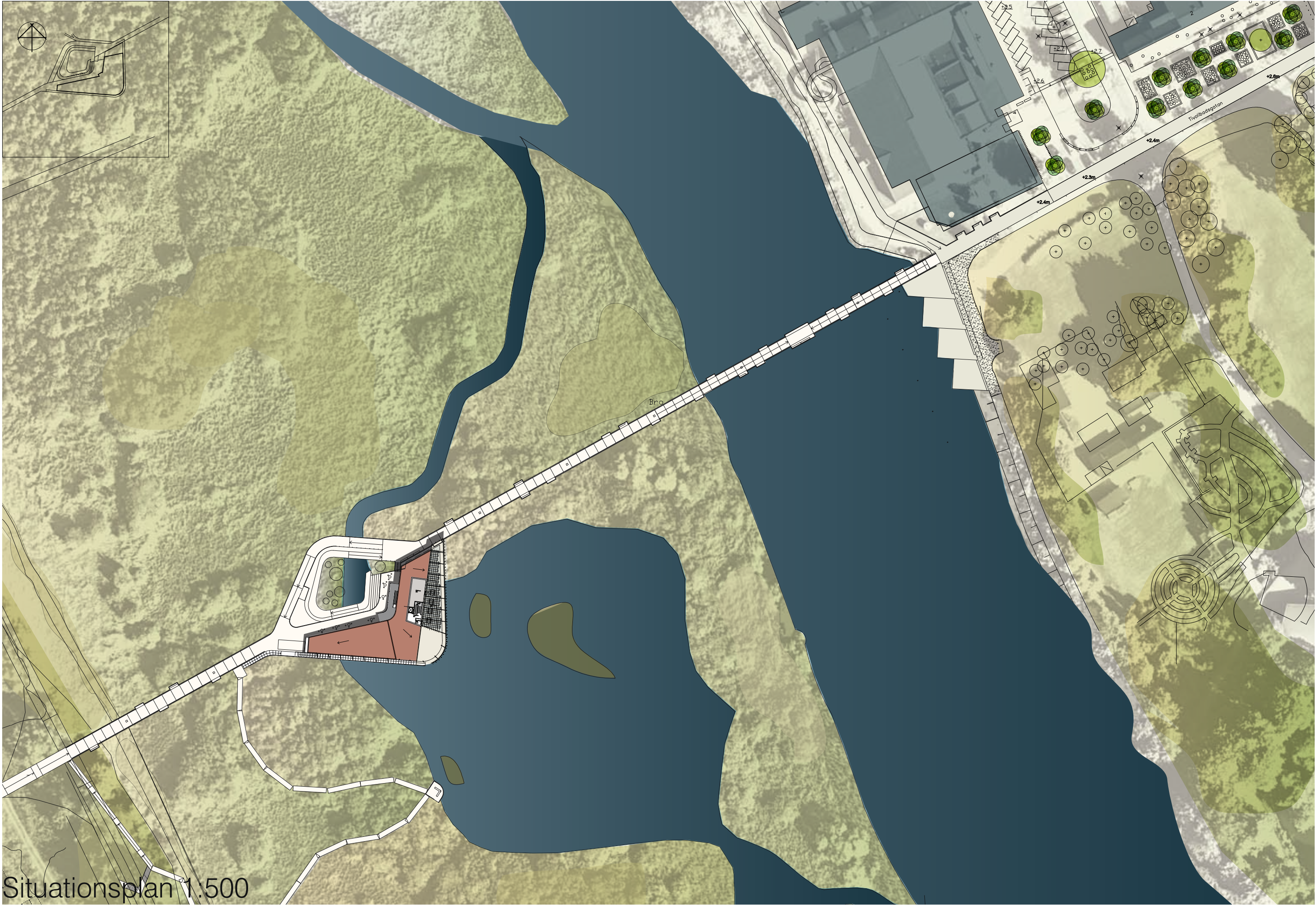
Landskapsarbetena omfattar en omgestaltning av gångstråket från stadskärnan till brons landfäste vid Helge å samt tivolibadets entréplats.

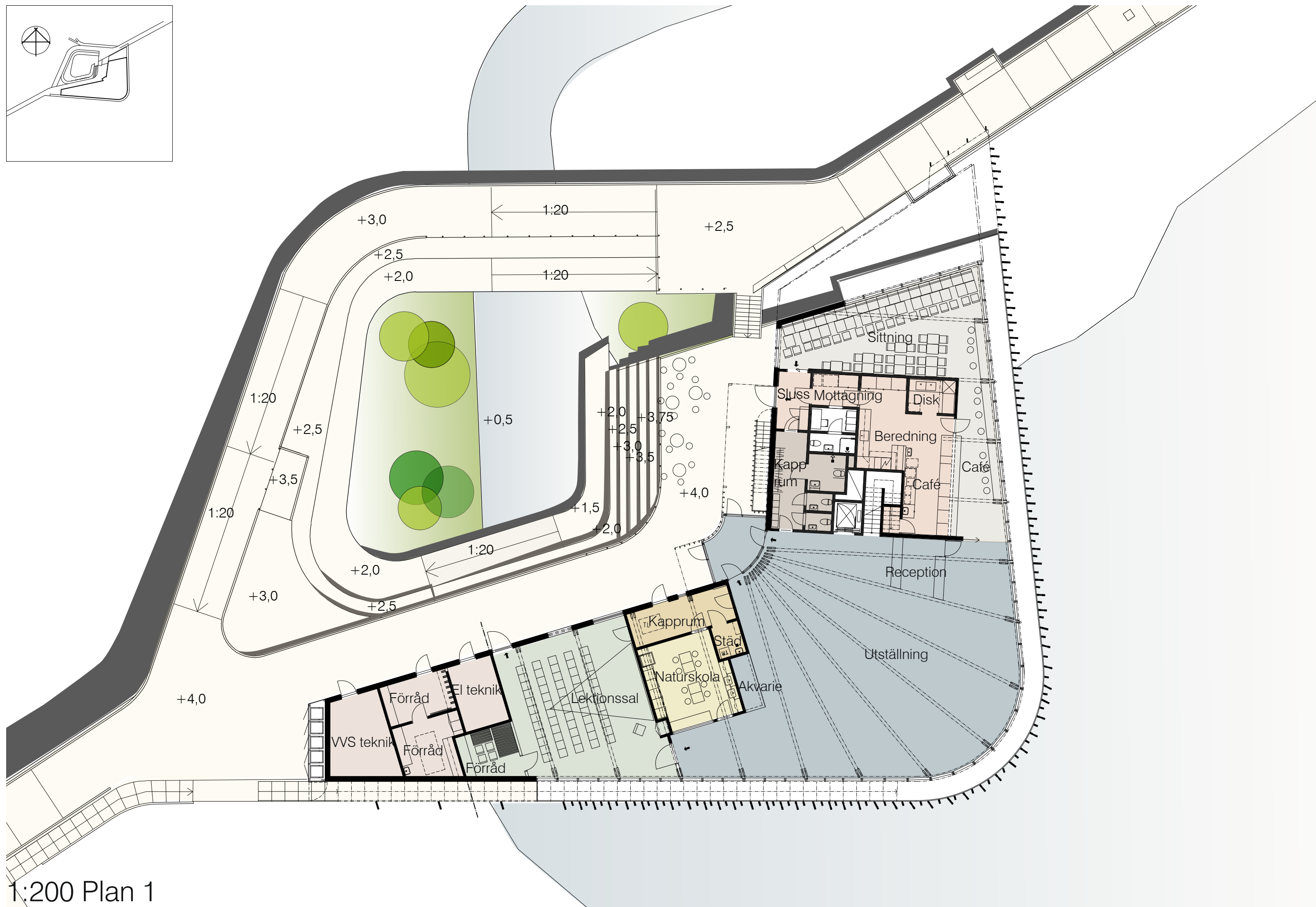
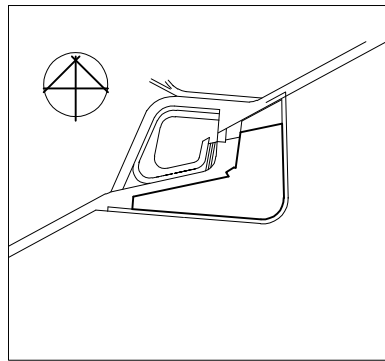
(Ak, B, Miljö)

Brandskyddsdocumentation och akustikbeskrivning har upprättats.

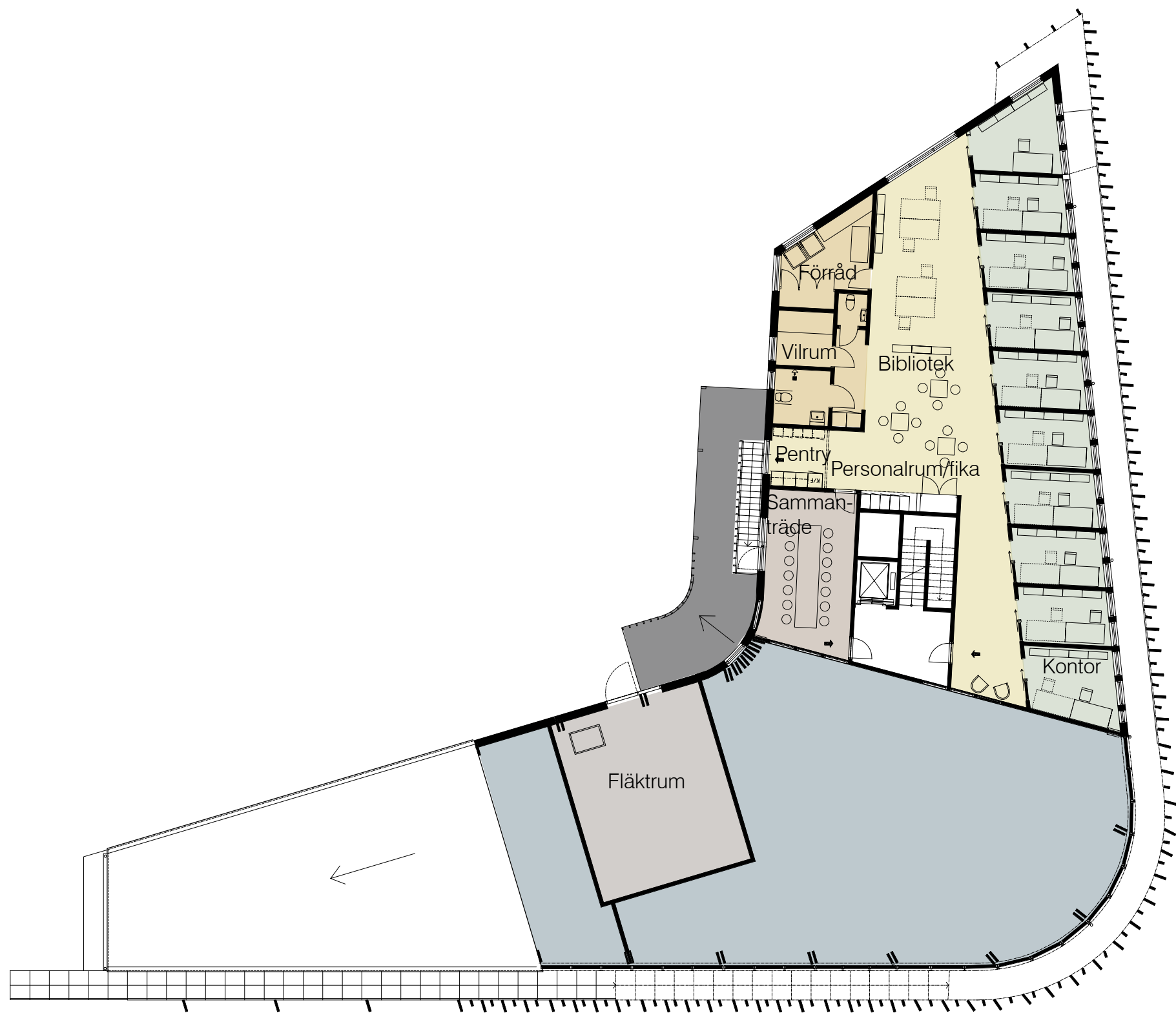
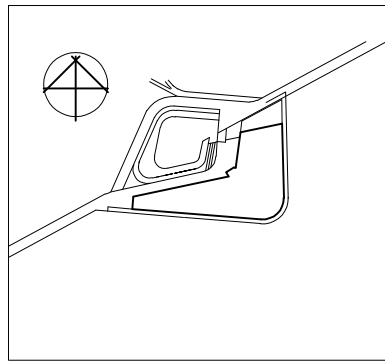
Projektets specifika miljömål finns samlade i miljöplanen.

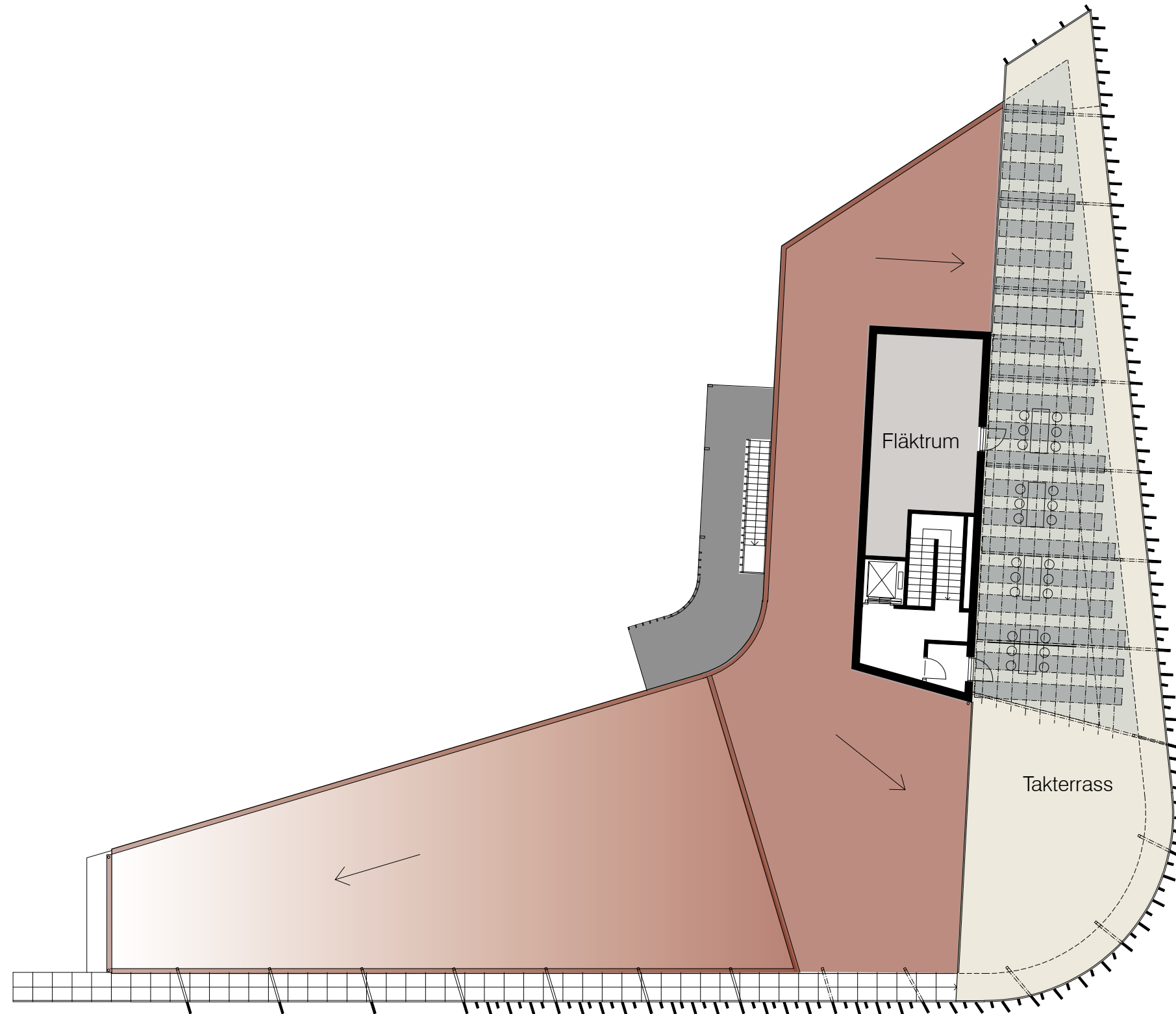
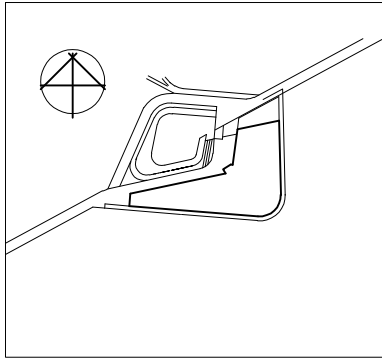

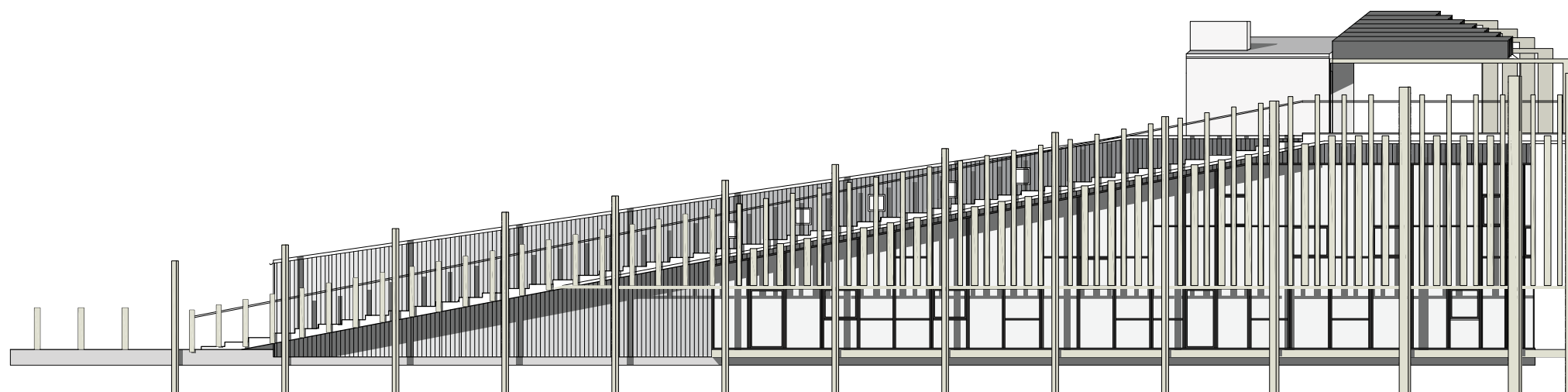
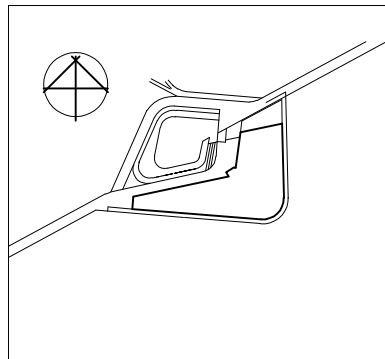

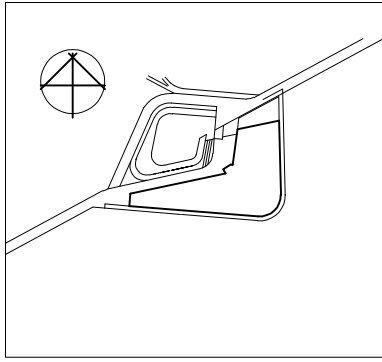
1:200 Plan 1

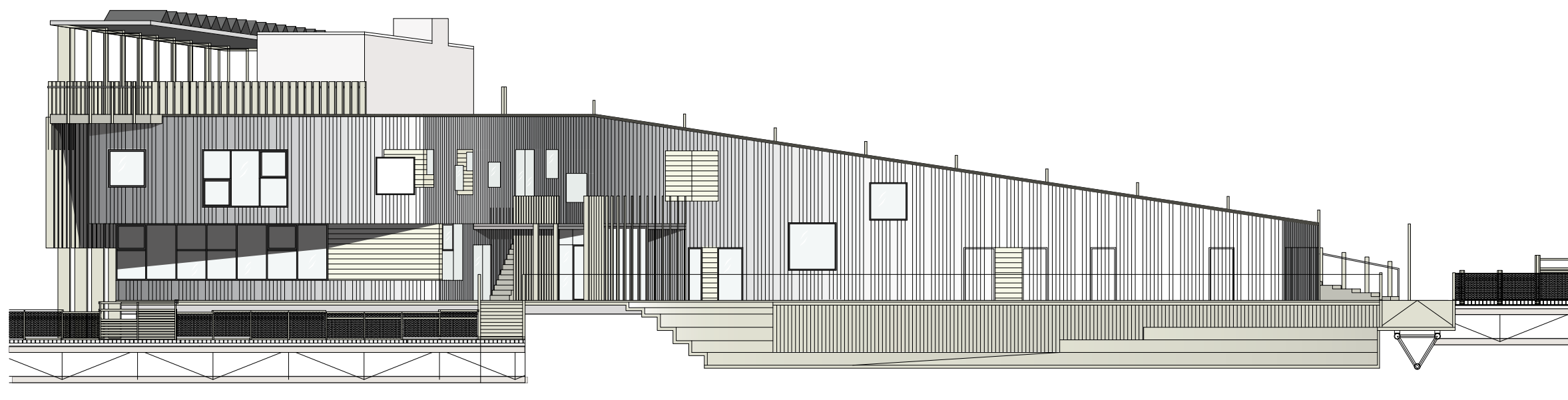
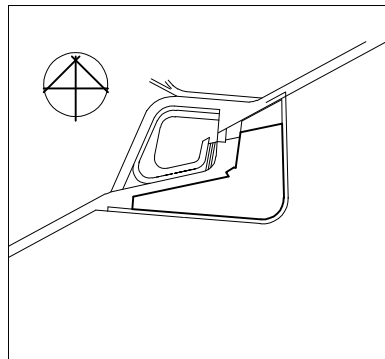

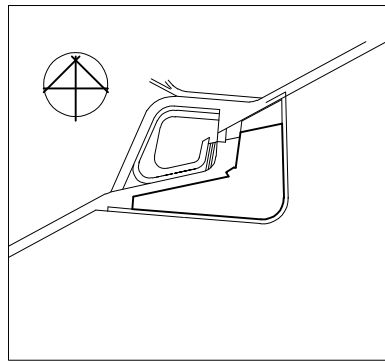
1:200 Fasad söder

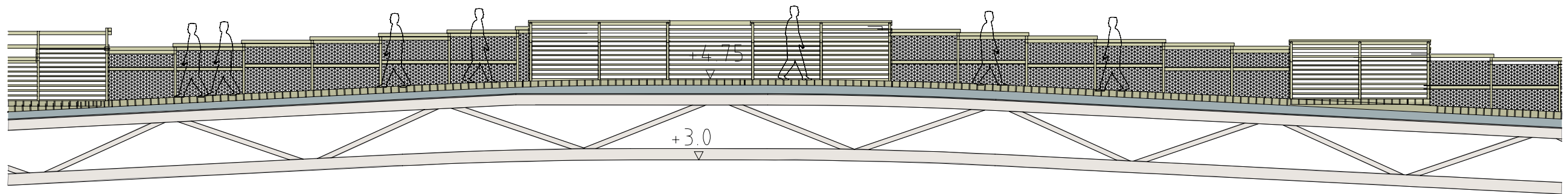
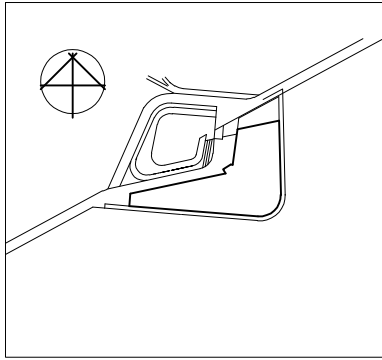
1:200 Fasad öster

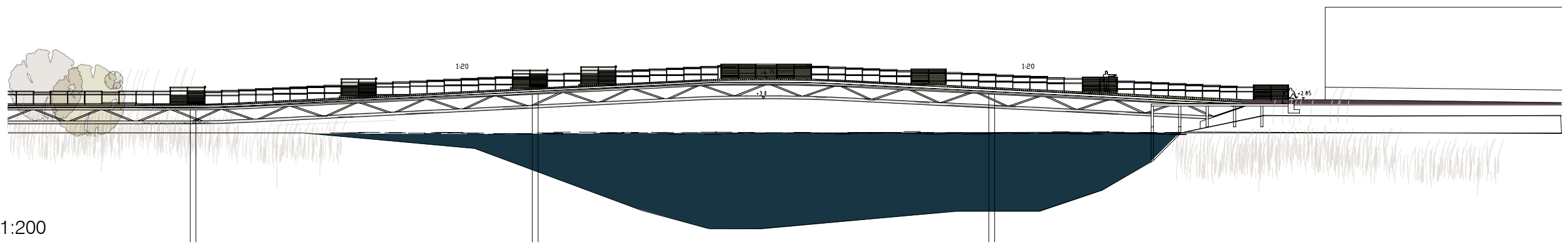
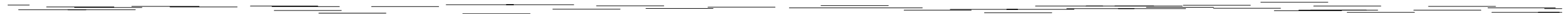
1:200 Fasad norr

1:200 Fasad väster

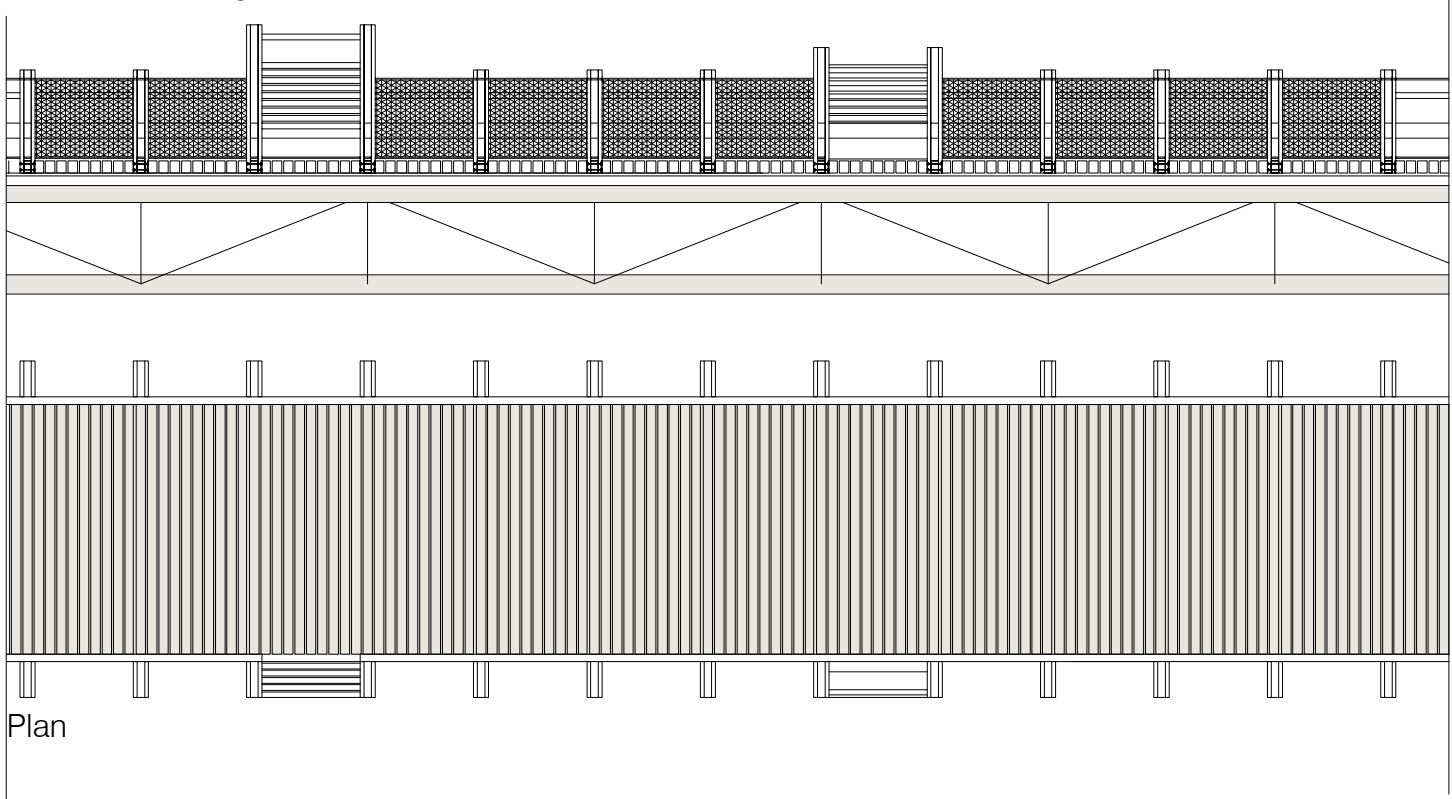
1:100

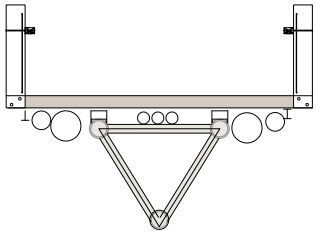
1:200

Bron Helgeå

Västra bron - längdsektion

Tvärsektion

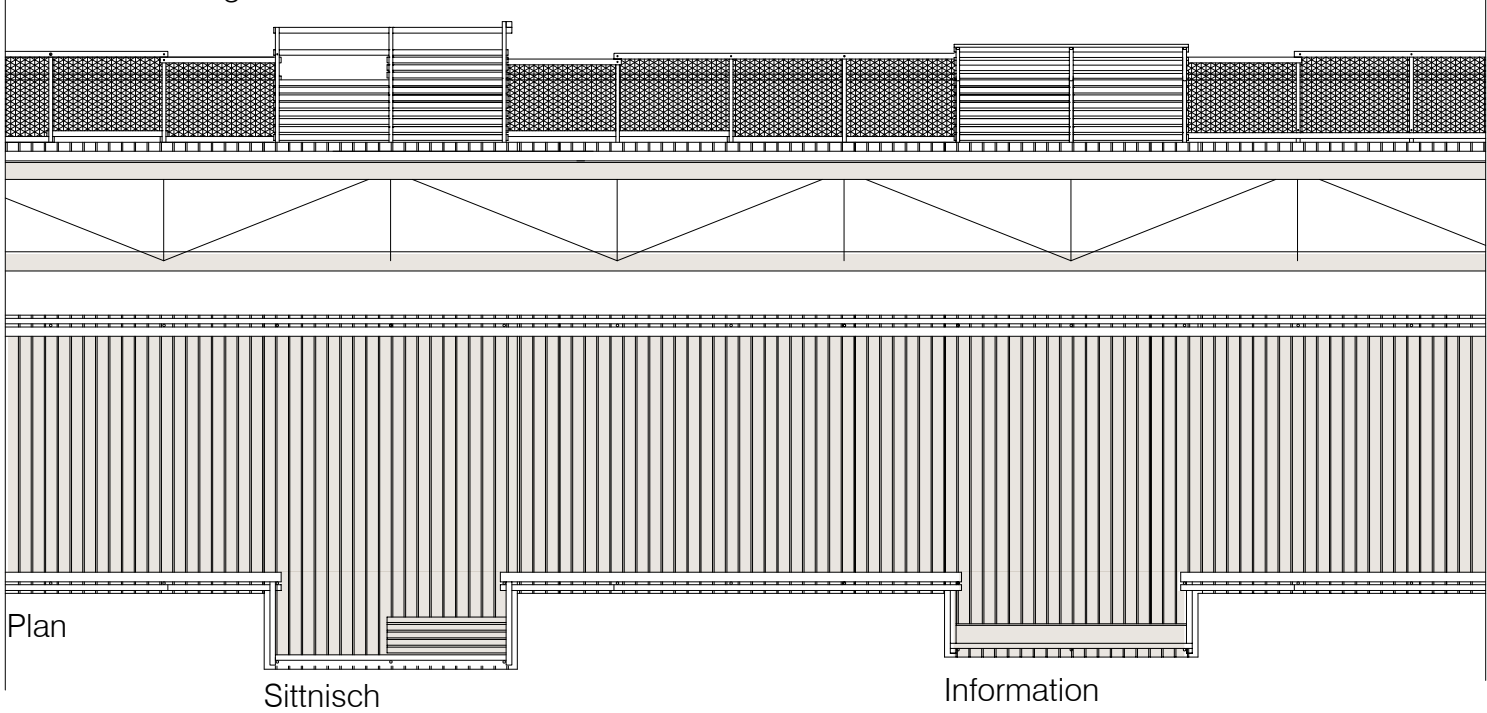
Bänk

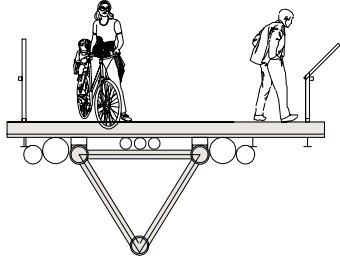
Informationstavla

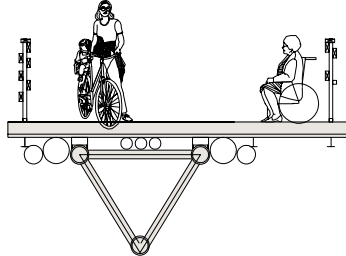
Östra bron - längdsektion

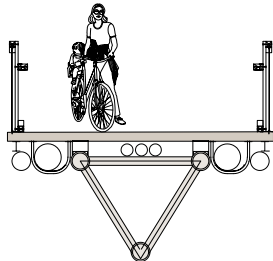
Informationstavla

Sittnisch

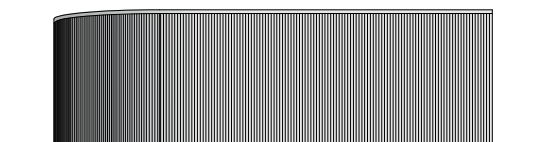

Tvärsektion

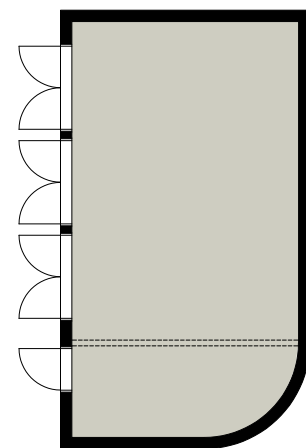

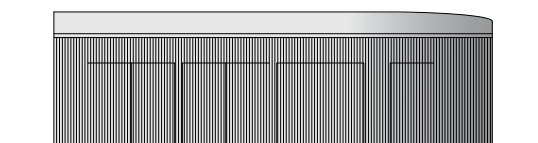
Snitt

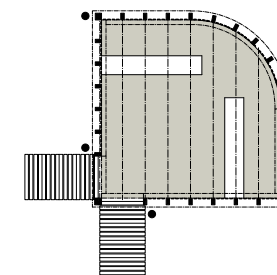
Fasad

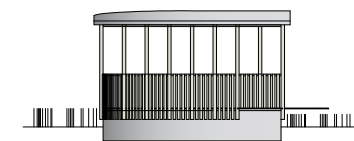
Plan

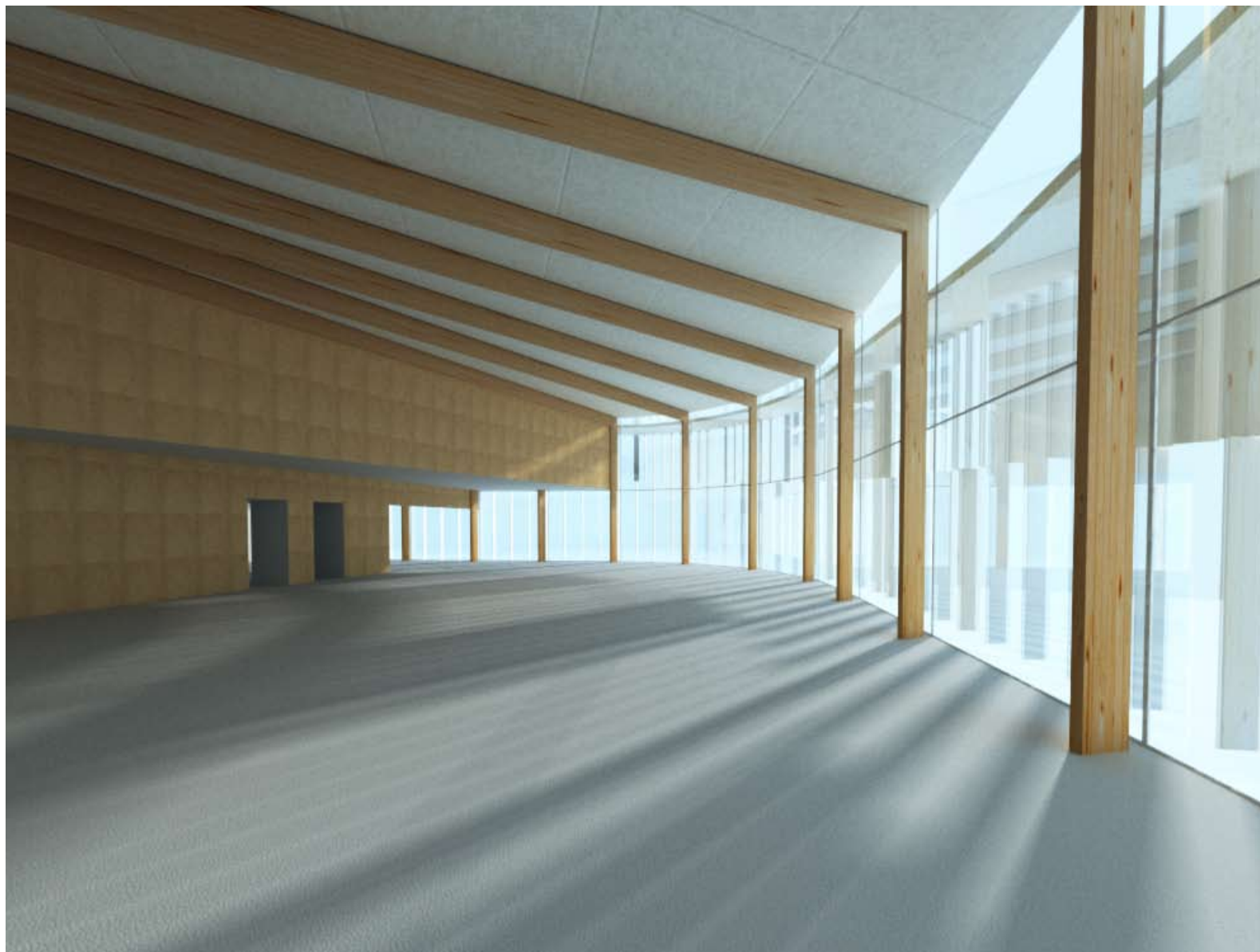
Fasad

Plan

Fasad

Interiörbild utställning. Obehandlade pelare och balkar av trä, tak av vitmålade träullsskivor och golvbeläggning av mellangrått gummi. Väggar är generellt vitmålade med fält av björkplywood.

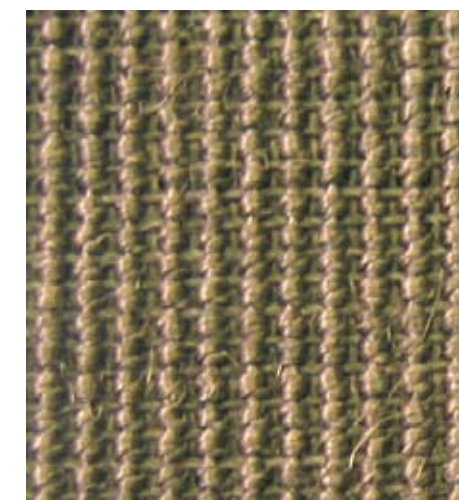
Plywood björk, väggar.

Gummigolv, mellangrått.
Altro nuvola.

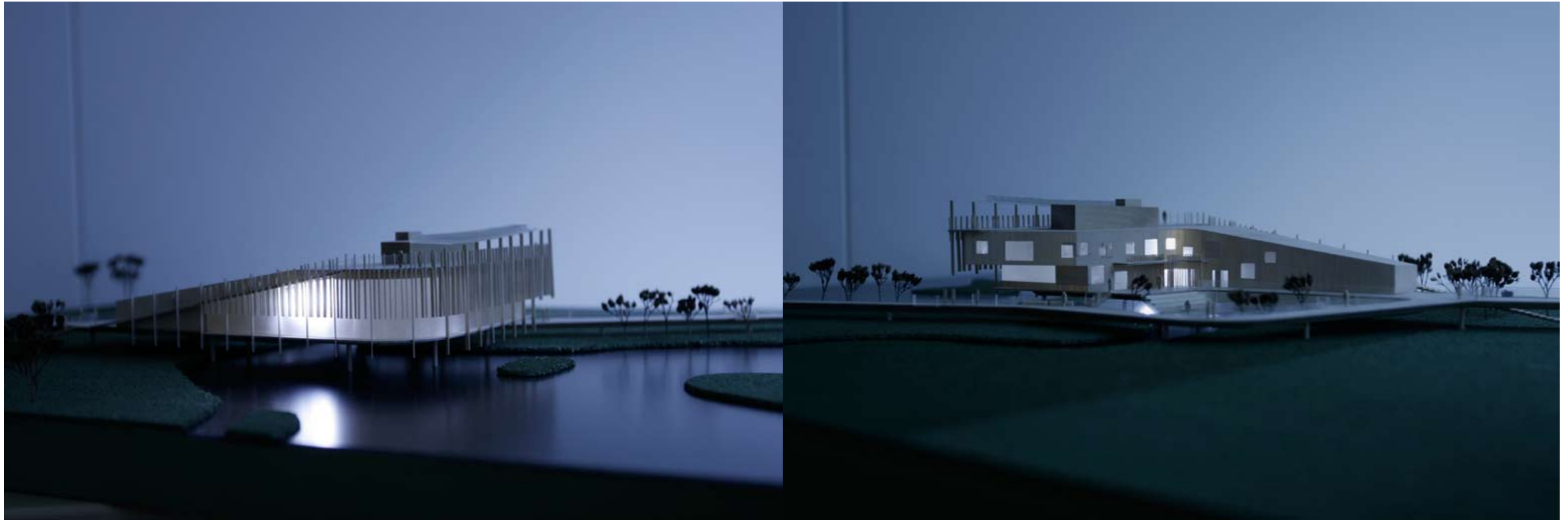

Träullsplattor, vita, innertak.

Sisalmatta. Plan 2.

Materialdispostion

Modellbilder

